

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

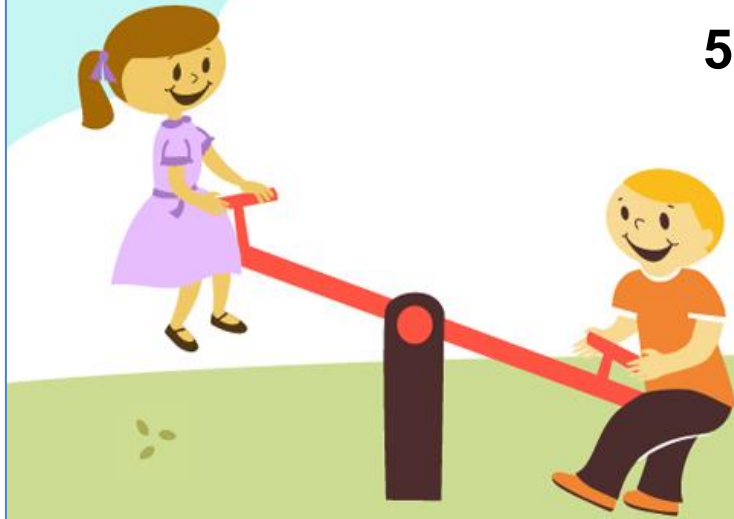
ΣΤΟΧΟΙ

Α. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΥ

1. Κατονομασία Κατηγοριών
2. Κατονομασία Εικόνων Μιας Κατηγορίας
3. Αναγνώριση Χωρικών Εννοιών
4. Εύρεση Λέξεων Μιας Κατηγορίας
5. Ομαδοποίηση Αντικειμένων

Β. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

1. Περιγραφή εικόνας
2. Σειροθέτηση εικόνων
3. Αφήγηση ιστορίας
4. Περιγραφή αντικειμένων

A.

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΥ

Η εκμάθηση των κατηγοριών είναι ένας καλός τρόπος για την ενίσχυση και τον εμπλουτισμό του λεξιλογίου. Έτσι, μπορεί κανείς να μαθαίνει νέες λέξεις και να τις κατηγοριοποιεί. Αυτό θα τον βοηθήσει να τις καταλάβει καλύτερα, να τις συγκρατήσει στη μνήμη του και να τις ανακαλέσει ευκολότερα.

Η κατηγοριοποίηση είναι σημαντική για τη γλώσσα, επειδή είναι ένας τρόπος οργάνωσης της σκέψης μας, της επεξεργασίας των πληροφοριών που λαμβάνουμε, της απομνημόνευσης και της ανάκλησης ιδεών, καθώς και της περιγραφής αντικειμένων. Οι κατηγορίες συνδέουν τις λέξεις μεταξύ τους, βασιζόμενες στις διαφορές και τις ομοιότητές τους.

Παραδείγματα κατηγοριών, σύμφωνα με τα αναπτυξιακά ορόσημα

Προσχολική ηλικία (νηπιαγωγείο): μέρη του σώματος, χρώματα, ζώα, φρούτα – λαχανικά, φαγητά, έπιπλα, ημέρες της εβδομάδας, δωμάτια του σπιτιού, παιχνίδια.

Πρώτες τάξεις του δημοτικού: εργαλεία, γράμματα, αριθμοί, εποχές, μήνες, αισθήσεις, συναισθήματα, επαγγέλματα, φυτά, ερπετά, έντομα, κατοικίδια, μέσα μεταφοράς, μουσικά όργανα.

Τελευταίες τάξεις του δημοτικού: μυθικά πλάσματα, επίθετα, ρήματα, ουσιαστικά, ήπειροι, χώρες, πόλεις, περιοχές, θηλαστικά.

Δραστηριότητα 1.

ΣΤΟΧΟΣ:

- Να ονομάσει όλες τις εικόνες.
- Να πει σε ποια κατηγορία ανήκουν.

ΟΔΗΓΙΑ:

«Πες μου τις εικόνες που βλέπεις.»

Καθοδηγώ το παιδί λέγοντας «Αυτό είναι...» περιμένοντας να συμπληρώσει

Αφού ονομάσει όλες τις εικόνες ρωτώ «Όλα αυτά σε ποια ομάδα ανήκουν;»

Επιβραβεύω λεκτικά το παιδί λέγοντας μπράβο, καλή προσπάθεια όταν απαντά σωστά.

Ανάλογα με την προσπάθεια του παιδιού κυκλώνω και την αντίστοιχη φατσούλλα.

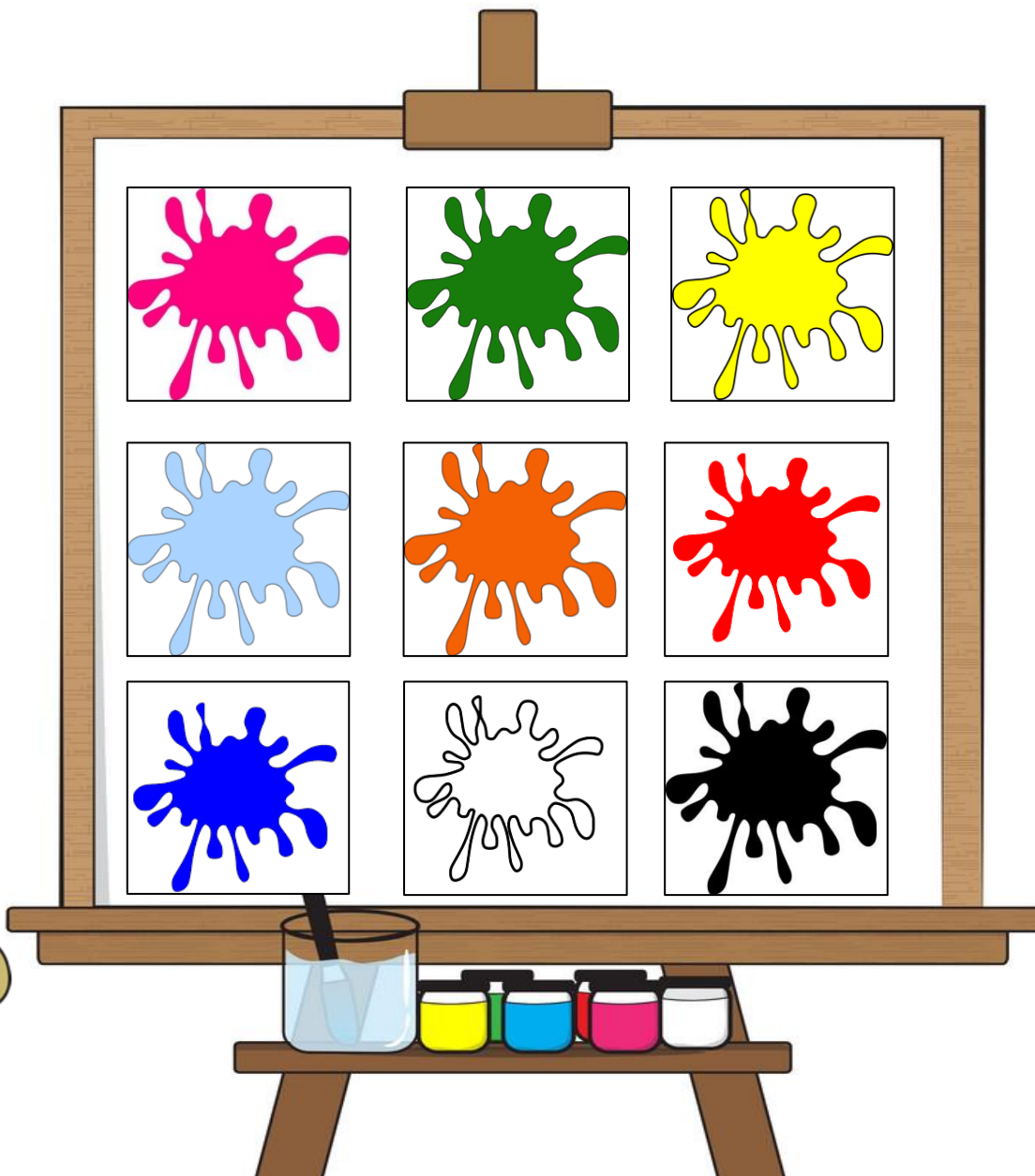
Οι κατηγορίες είναι: χρώματα, φρούτα, λαχανικά και αριθμοί.

ΠΡΟΣΟΧΗ!!!

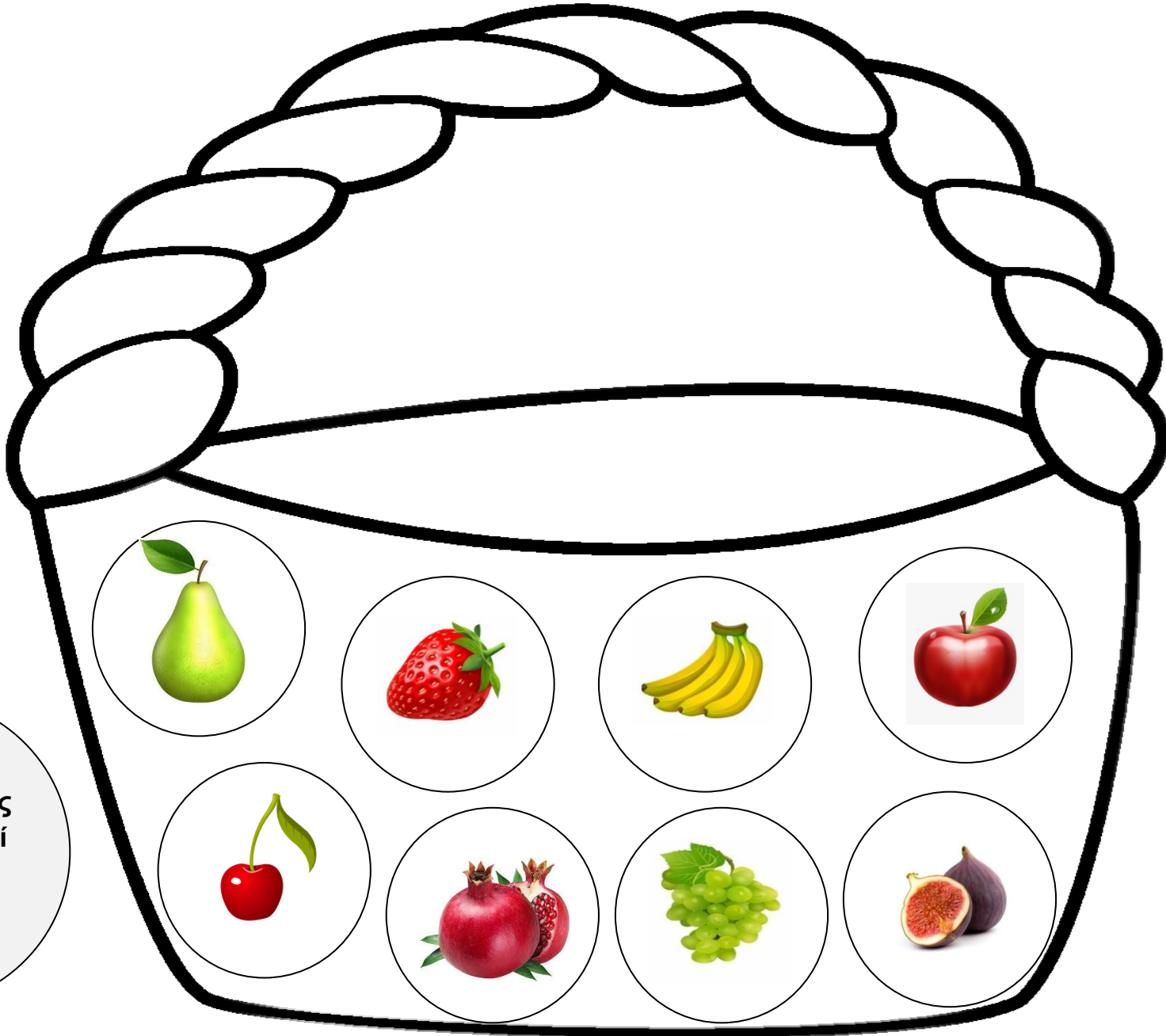
**ΣΕ ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ
ΚΥΡΙΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΝΑ
ΒΡΕΙ ΤΗΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ.**

**ΣΥΝΕΠΩΣ ΑΦΗΝΩ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΝΑ ΒΡΕΙ
ΤΗΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΟΝΟ ΤΟΥ.**

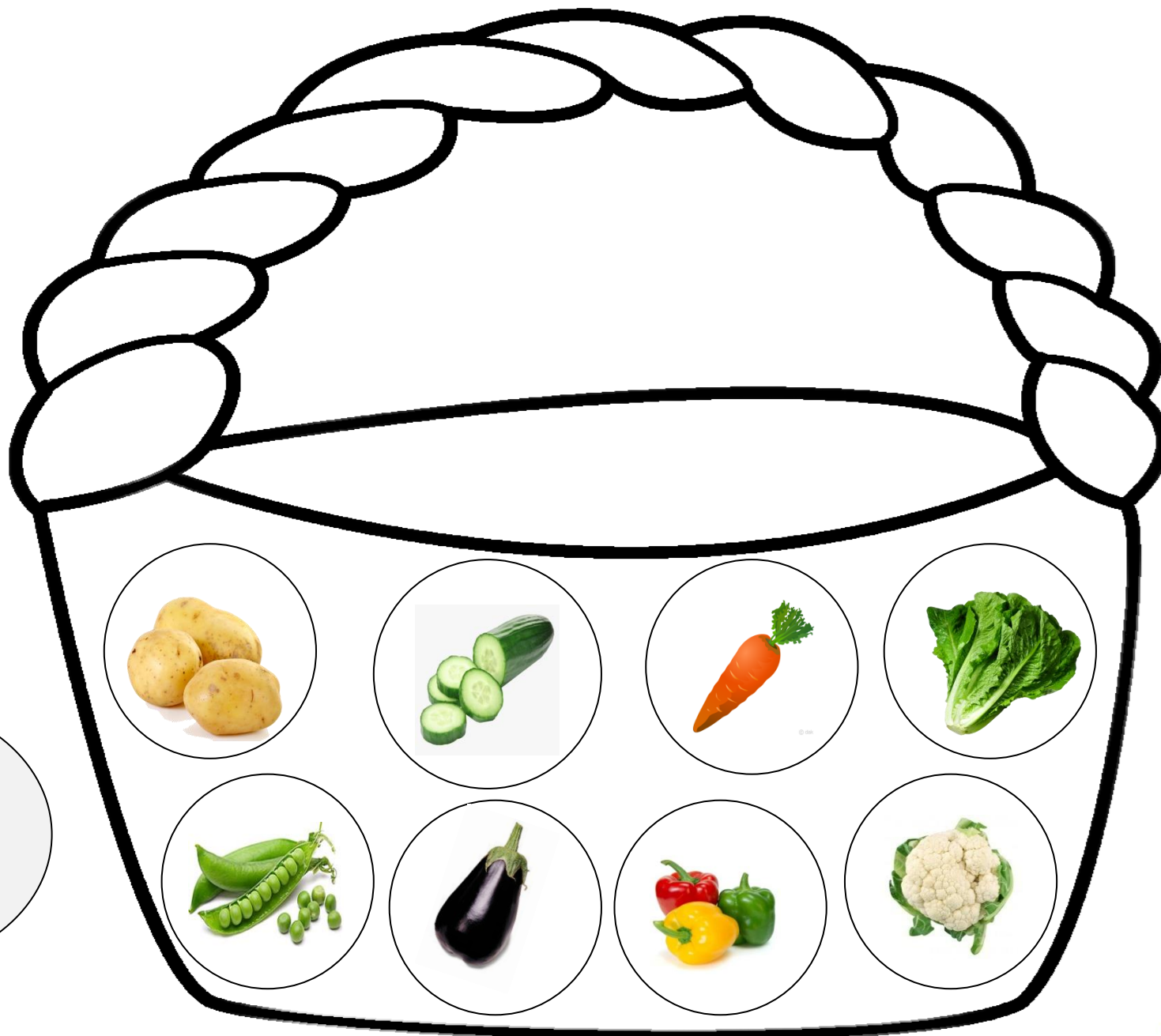
ΑΝ ΔΕΝ ΤΗΝ ΒΡΕΙ ΤΟΤΕ ΤΟ ΒΟΗΘΩ.

Συμβουλή: Βοήθησε τον φίλο σου να μάθει τι έχει πάνω ο πίνακας για να καταφέρει να ζωγραφίσει!!

Συμβουλή: Το
παιδί σχολικής
ηλικίας μπορεί
να γράψει τα
φρούτα.

Συμβουλή: Εάν
ξέρω και άλλα
λαχανικά
μπορώ να τα
πω!!

1	○
2	○ ○
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

Συμβουλή: Όταν το εκτυπώσετε καλό είναι δίπλα από τον κάθε αριθμό να κάνετε τον αριθμό κύκλων που αντιστοιχεί, ώστε το παιδί να αντιληφθεί καλύτερα τους αριθμούς.

Δραστηριότητα 2.

ΣΤΟΧΟΣ:

- Το παιδί να πει όσα περισσότερα αντικείμενα μιας κατηγορίας σε συγκεκριμένο χρόνο.

ΟΔΗΓΙΑ:

«Θέλω να μου πεις όσα περισσότερα α) ζώα μπορείς να σκεφτείς.»

«Ο χρόνος σου ξεκινάει από τώρα.»

⇒ ⇒ Η ίδια οδηγία θα επαναληφθεί για β) φαγητά και γ) μέρη του σώματος

⇒ ⇒ Για παιδιά σχολικής ηλικίας χρησιμοποιήστε 3 κατηγορίες που έχουν αναφερθεί παραπάνω.

π.χ. επαγγέλματα, φυτά, κατοικίδια

- Ο χρόνος θα είναι 2 λεπτά, χρησιμοποιήστε το χρονόμετρο στο τηλέφωνο σας.
- Καταγράψτε τον αριθμό λέξεων στον παρακάτω πίνακα.
- Για επιβράβευση το παιδί θα πάρει τόσες μπανάνες όσες λέξεις κατάφερε να πει για να ταΐσει την μαϊμού.

ΠΡΟΣΟΧΗ!!!

Για μεγαλύτερα παιδιά χρησιμοποιώ διαφορετικές κατηγορίες.

Στα μικρότερα παιδιά χρησιμοποιώ γενικές κατηγορίες όπως ζώα.

Σε μεγαλύτερα παιδιά χρησιμοποιώ ειδικότερες κατηγορίες όπως ζώα της φάρμας.

ΖΩΑ	ΦΑΓΗΤΑ	ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ

Στον άδειο πίνακα (ισχύει για παιδιά σχολικής ηλικίας) γράψτε τις κατηγορίες που επιλέξατε.

ΟΔΗΓΙΕΣ:

Κόβουμε τις μπανάνες και την μαϊμού, κολλάμε την μαϊμού σε ένα πλαστικό μπουκαλάκι (νερού) και κόβουμε εκεί που είναι το στόμα (κάνουμε μια εσοχή) για να ρίχνει μέσα τις μπανάνες το παιδί.

Δραστηριότητα 3.

ΣΤΟΧΟΣ:

- Να αναγνωρίσει τις χωρικές έννοιες

ΟΔΗΓΙΑ:

Κάνω εισαγωγή λέγοντας «Βοήθησε τα ζώα της φάρμας να βρουν το κουτί!»

Στη συνέχεια ρωτώ το παιδί «Που βρίσκεται το κουτί σε σχέση με το ζωάκι;»

υποδεικνύοντας την κάθε διαφορετική χωρική έννοια (σύνολο 6)

Αν το παιδί δεν καταφέρει να βρει την έννοια τότε το βοηθώ.

Στο τέλος επαναλαμβάνουμε μαζί ΟΛΕΣ τις χωρικές έννοιες που μάθαμε.

ΠΡΟΣΟΧΗ!!

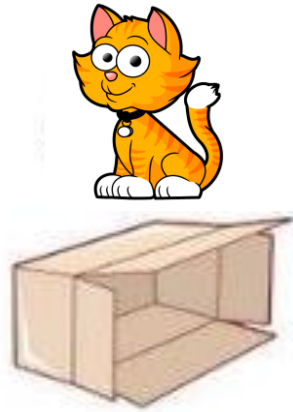
Παιδιά σχολικής ηλικίας μπορούν να γράψουν μια πρόταση για την κάθε χωρική έννοια.

π.χ. Το κουτί είναι πάνω από το σκυλάκι

ΣΥΜΒΟΥΛΗ!!

Αν θέλω το παιδί να κατανοήσει και να εμπεδώσει καλύτερα τις έννοιες χρησιμοποιώ πραγματικά αντικείμενα (ζώα και κουτί)

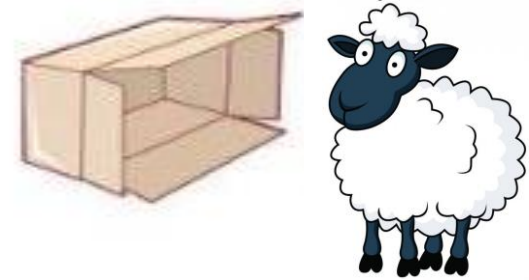
Κάτω

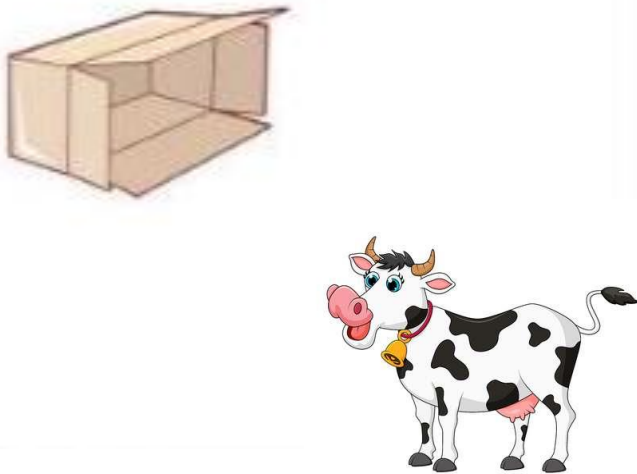
Πάνω

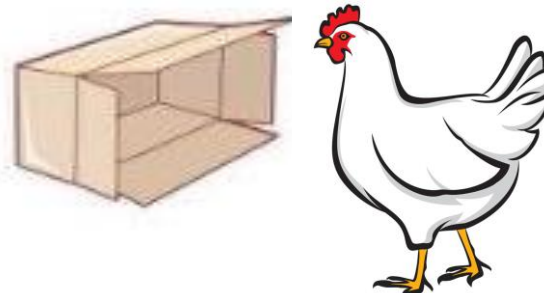
Δίπλα

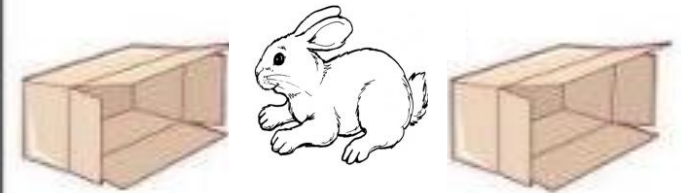
Μακριά

Μπροστά

Ανάμεσα

Δραστηριότητα 4.

ΣΤΟΧΟΣ:

- Να βρει τι δεν ταιριάζει
- Να κατονομάσει τις εικόνες
- Να πει μια πρόταση συντακτικά ορθά

ΟΔΗΓΙΑ:

Κόψτε τις κάρτες και τον μεγεθυντικό φακό.

Το παιδί διαλέγει μια κάρτα.

Έπειτα πρέπει να ονομάσει όλες τις εικόνες της κάρτας.

Στο τέλος να πει μια πρόταση και να δικαιολογήσει ποια εικόνα δεν ταιριάζει.

«Πάρε μια κάρτα»

«Πες μου τις εικόνες που βλέπεις»

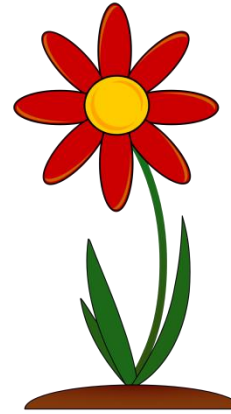
« Δείξε μου με τον μεγεθυντικό φακό ποια εικόνα δεν ταιριάζει»

« Εξήγησε μου με μια πρόταση γιατί δεν ταιριάζει»

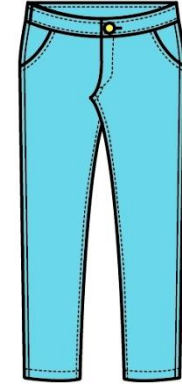
ΠΡΟΣΟΧΗ!!!

Αφού εξηγήσετε την δραστηριότητα κάντε το πρώτο παράδειγμα εσείς.

Αφήστε το παιδί να σας μιμηθεί ώστε να βεβαιωθείτε ότι κατάλαβε την δραστηριότητα.

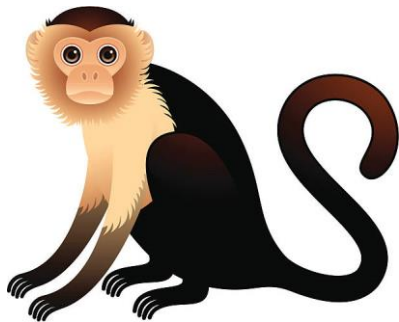

© dak

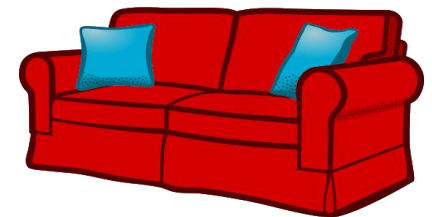

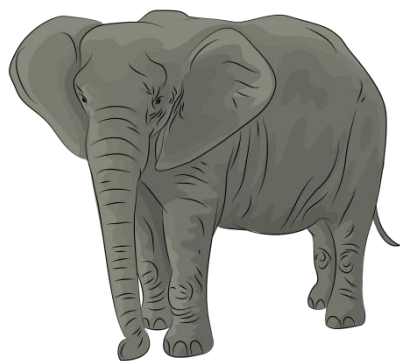
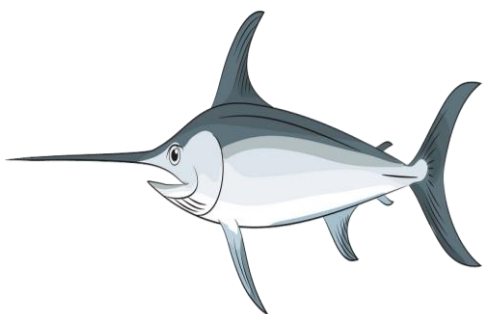
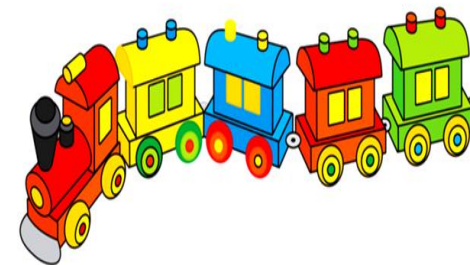
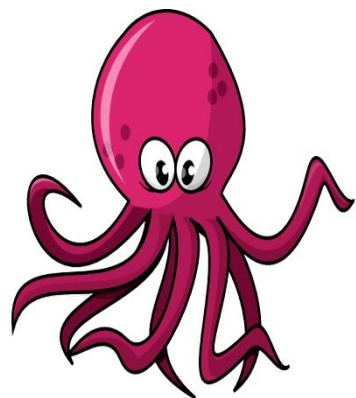
6

2

4

Κόψτε το εσωτερικό μέρος του φακού.

Τυπώστε τον καλύτερα σε χαρτόνι.

**ΓΙΝΕ ΕΝΑΣ ΜΙΚΡΟΣ
ΝΤΕΝΤΕΚΤΙΒ ΚΑΙ ΒΡΕΣ
ΤΗΝ ΕΙΚΟΝΑ ΠΟΥ ΔΕΝ
ΤΑΙΡΙΑΖΕΙ!!**

B.

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

Η περιγραφή προϋποθέτει λογική διαδοχή γεγονότων και εφαρμογή της γνώσης για τον κόσμο. Απαιτεί ανώτερες γνωστικές διεργασίες και είναι μια ιδιαίτερα σύνθετη δεξιότητα. Ορίζεται ως η ικανότητα να περιγράψουμε κάτι χρησιμοποιώντας τον λόγο είτε αυτός είναι γραπτός είτε προφορικός.

Πιθανές δυσκολίες στις περιγραφικές δεξιότητες μπορεί να αποτελούν ενδείξεις για γενικότερες δυσκολίες που σχετίζονται με τη μάθηση και την μορφοσύνταξη. Συνεπώς, η ανάλυση του περιγραφικού λόγου των παιδιών πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος διαδικασιών αξιολόγησης και παρέμβασης των γλωσσικών δεξιοτήτων (Boudreau, 2008. Johnson, 2008) διότι αποτελεί καίρια δεξιότητα για την κοινωνική και σχολική επιτυχία (Crais & Lorch, 1994' Peterson et al, 2008).

Δραστηριότητα 1.

ΣΤΟΧΟΣ:

- Να περιγράψει την εικόνα
- Να παράγει σύντομες κατανοητές προτάσεις.

ΟΔΗΓΙΑ:

«Θέλω να κοιτάξεις προσεκτικά την εικόνα και να την περιγράψεις.»

«Με μικρές σύντομες προτάσεις»

Εάν το παιδί δυσκολεύεται τότε το καθοδηγώ:

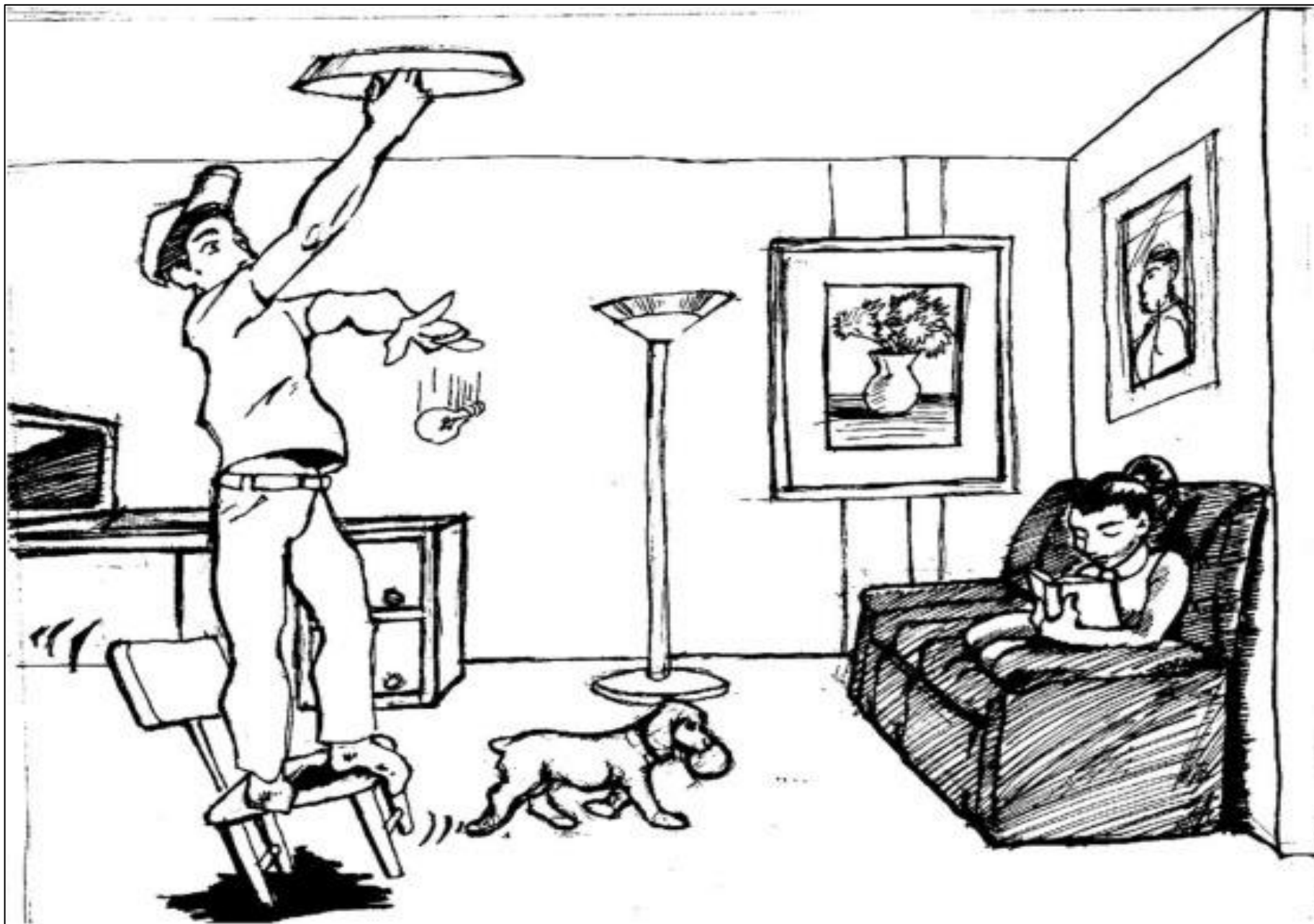
«Πες μου σε ποιο χώρο / τοποθεσία βρισκόμαστε»

«Πες μου ένα, ένα τα πρόσωπα της εικόνας τι κάνουν»

Στο τέλος μπορεί να χρωματίσει τις εικόνες εφόσον ήταν καλή η προσπάθεια του.

ΠΡΟΣΟΧΗ!!!

Σε μεγαλύτερα παιδιά σχολικής ηλικίας μπορούμε να ζητήσουμε και να γράψει τις προτάσεις αφού τις πει.

Δραστηριότητα 2.

ΣΤΟΧΟΣ:

- Να βάλει τις εικόνες σε σειρά
- Να παράγει σύντομες κατανοητές προτάσεις.
- Να αφηγηθεί την ιστορία

ΟΔΗΓΙΑ:

«Θέλω να κοιτάξεις προσεκτικά τις εικόνες και να τις βάλεις στην σωστή σειρά..»

Αφού το παιδί βάλει τις εικόνες με την σωστή σειρά η επόμενη οδηγία θα είναι

«Πες μου την ιστορία από την πρώτη εικόνα μέχρι την τελευταία»

Εάν το παιδί δυσκολεύεται τότε το καθοδηγώ:

«Πες μου τι έγινε πρώτα»

«Πες μου τι έγινε μετά»

«Πες μου τι έγινε στο τέλος»

ΠΡΟΣΟΧΗ!!!

Σε μεγαλύτερα παιδιά
σχολικής ηλικίας
μπορούμε να ζητήσουμε
και να γράψει τις
προτάσεις αφού τις πει.

Δεν Ξεχνώ!!

-Κόβουμε τις εικόνες

-Και τις αριθμεί το παιδί

- Στο τέλος χρωματίζει τις εικόνες

Δραστηριότητα 3.

ΣΤΟΧΟΣ:

- Να παράγει σύντομες κατανοητές προτάσεις.
- Να περιγράψει τον/την αγαπημένο/η του φίλο/η.

ΟΔΗΓΙΑ:

«Θέλω να προσπαθήσεις να περιγράψεις καλύτερο σου φίλο/ή»

«Θα σου κάνω κάποιες ερωτήσεις και εσύ θα απαντάς ολοκληρωμένα»

Πριν αρχίσει να περιγράφει εξηγήστε του ή κάντε ένα παράδειγμα για το πώς απαντάς ολοκληρωμένα.

Οι ερωτήσεις θα σας δοθούν στην επόμενη σελίδα.

Κάθε ερώτηση που απαντά ολοκληρωμένα χωρίς βοήθεια βάζετε ✓

Στο τέλος ζητήστε από το παιδί να σχεδιάσει κάτι που να σχετίζεται με τον αγαπημένο του φίλο/η σε μια λευκή κόλλα χαρτί.

ΠΡΟΣΟΧΗ!!!

Σε μεγαλύτερα παιδιά σχολικής ηλικίας μπορούμε να ζητήσουμε και να γράψει τις προτάσεις αφού τις πει.

Σπιτάκι των ερωτήσεων

Πως λένε τον αγαπημένο σου φίλο/η;	
Τι χρώμα είναι τα μαλλιά του/της;	
Τι χρώμα είναι τα μάτια του/της;	
Είναι ψηλός/η ;	
Έχει κοντά ή μακριά μαλλιά;	
Τι σου αρέσει να κάνετε μαζί;	
Ποιο είναι το αγαπημένο του/της παιχνίδι;	
Που γνωριστήκατε;	
Ποια είναι η αγαπημένη του/της ασχολία;	
Γιατί είναι ο/η καλύτερος/η σου φίλος/η;	

**© Copyright Κέντρο
Λογοθεραπείας-
Λογοπαθολογίας ΛογοΕξέλιξη
Απαγορεύεται η
αναδημοσίευση ή
αναπαραγωγή του προϊόντος
ή εκμετάλλευση του με
οποιοδήποτε τρόπο**

Σας Ευχαριστούμε

Κέντρο Λογοθεραπείας-Λογοπαθολογίας ΛογοΕξέλιξη
Κωνσταντίνα Παντελή Λογοπαθολόγος-Λογοθεραπεύτρια